

Tantárgyi követelmény

FDB 1607 Kontinensek földrajza I.

(Észak-, Közép- és Dél-Amerika, Afrika, Ausztrália és Óceánia természeti földrajza. Elmélet, a tárgy kollokviummal zárul)

Elsajátítandó tananyag:

Észak-Amerika földrajzi helyzete, tagoltsága, kialakulása, morfológiai egységei. Észak-Amerika éghajlata, vízrajza. Észak-Amerika természetes növénytakarója, állatvilága, talajai. Észak-Amerika tájai. A Kanadai pajzs, az Appalache-hegység. A Kordillerák hegylánca. A Sziklás-hegység. A Belső-medencesor, a Pacifikus-hegységrendszer. A Belső-síkság

Közép-Amerika földrajzi helyzete, tagoltsága, kialakulása, felszíne. Közép-Amerika éghajlata, vízrajza, növényzete, állatvilága, talajai. Közép-Amerika tájai. Dél-Amerika földrajzi helyzete, tagoltsága, kialakulása, felszíne. Dél-Amerika éghajlata, vízrajza, természetes növénytakarója, állatvilága, talajai. Dél-Amerikai tájai. Dél-Amerika masszívumai. Dél-Amerika alföldjei, medencéi. Az Andok

Afrika természeti viszonyai (helyzete, felszíne, kialakulása, földtani felépítése, éghajlata, vízrajza, természetes növényzete, állatvilága, talajai). A társadalom hatása a környezetre. Afrika nagytájainak természeti földrajza (Dél-Afrika, Kelet-Afrika, Északkelet-Afrika, Egyenlítői-Afrika, Felső-Guinea, Szudán, Szahara, Atlasz-vidék, Szigetek és szigetcsoportok) Ausztrália természeti földrajza (helyzete, felszíne, kialakulása, földtani felépítése, éghajlata, vízrajza, természetes növényzete, állatvilága, talajai). Ausztrália nagytájainak természetföldrajza (Nyugat-ausztráliai pajzs, Belső-ausztráliai medencerendszer, Kelet-Ausztráliai hegyvidék, Nagy-korallzátony)

Óceánia természeti földrajza (Óceánia batimorfológiája, Óceánia szigettípusai, Óceánia éghajlata, a Csendes-óceán tengeráramlásai, Óceánia természetes növényzete és állatvilága, Óceánia szigeteinek természeti földrajzi sajátosságai)

Az évközi ellenőrzés módja: zárthelyi dolgozatok

Tervezett időpontok: november első és utolsó hete.

A vizsgára bocsátás feltétele: a két zárthelyi dolgozat legalább elégséges szinten történő megírása.

Kötelező, illetve ajánlott irodalom:

Gábris Gy. (szerk.): Regionális természetföldrajzi atlasz, Tengerentúli világrészek, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 1999

Pinczés Z.: Regionális természeti földrajz. Tankönyvkiadó, Bp. 1982

Gertig Béla (szerk.): Kontinensek földrajza II. Tankönyvkiadó Budapest, 1989. (csak a kijelölt fejezetek)

Afrika és a Közel-Kelet földrajza. (szerk.: Probáld Ferenc), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2002. (csak Afrika)

Gruber László: Ausztrália, Óceánia és Antarktisz természeti földrajza. JATEPress, Szeged, 1998.

Balázs Dénes: Ausztrália, Óceánia, Antarktisz. Gondolat, Budapest, 1978.

Nyíregyháza, 2012. szeptember 07.

Dr. Dobány Zoltán
főiskolai docens

Tematika

FDB 1607 Kontinensek földrajza I. (Észak-, Közép- és Dél-Amerika, Afrika, Ausztrália és Óceánia természeti földrajza)

1. hét: Észak-Amerika földrajzi helyzete, tagoltsága, kialakulása, morfológiai egységei, Észak-Amerika éghajlata
2. hét: Észak-Amerika vízrajza, természetes növénytakarója, állatvilága, talajai
3. hét: Észak-Amerika tájai. A Kanadai pajzs, az Appalache-hegység. A Kordillerák hegylánca. A Sziklás-hegység, a Pacifikus-hegységrendszer. A Belső-medencesor. A Belső-síkság
4. hét: Közép-Amerika földrajzi helyzete, tagoltsága, kialakulása, felszíne. Közép-Amerika éghajlata, vízrajza, növényzete, állatvilága, talajai. Közép-Amerika tájai
5. hét: Dél-Amerika földrajzi helyzete, tagoltsága, kialakulása, felszíne. Dél-Amerika éghajlata
6. hét: Dél-Amerikai vízrajza, természetes növénytakarója, állatvilága, talajai
7. hét: Dél-Amerika tájai. Dél-Amerika masszívumai. Dél-Amerika alföldjei, medencéi. Az Andok
8. hét: Afrika természeti viszonyai (helyzete, felszíne, kialakulása, földtani felépítése, éghajlata)
9. hét: Afrika vízrajza, természetes növényzete, állatvilága, talajai Ausztrália természeti földrajza (helyzete, felszíne, kialakulása, földtani felépítése, éghajlata, vízrajza, természetes növényzete, állatvilága, talajai).
10. hét: Afrika nagytájainak természeti földrajza (Dél-Afrika, Kelet-Afrika, Északkelet-Afrika, Egyenlítői-Afrika, Felső-Guinea, Szudán, Szahara, Atlasz-vidék, Szigetek és szigetcsoportok)
11. hét: Ausztrália természeti földrajza (helyzete, felszíne, kialakulása, földtani felépítése, éghajlata)
12. hét: Ausztrália vízrajza, természetes növényzete, állatvilága, talajai
13. hét: Ausztrália nagytájainak természetföldrajza (Nyugat-auztráliai pajzs, Belső-auztráliai medencerendszer, Kelet-Ausztráliai hegyvidék, Nagy-korallzátony)
14. hét: Óceánia természeti földrajza (Óceánia batimorfológiája, Óceánia szigettípusai, Óceánia éghajlata, a Csendes-óceán tengeráramlásai, Óceánia természetes növényzete és állatvilága, Óceánia szigeteinek természeti földrajzi sajátosságai)

Kötelező és ajánlott irodalom:

Gábris Gy. (*szerk.*): Regionális természetföldrajzi atlasz, Tengerentúli világrészek, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 1999

Pinczés Z.: Regionális természeti földrajz. Tankönyvkiadó, Bp. 1982

Gertig Béla (*szerk.*): Kontinensek földrajza II. Tankönyvkiadó Budapest, 1989.

Afrika és a Közel-Kelet földrajza. (szerk.: Probáld Ferenc), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2002.

Gruber László: Ausztrália, Óceánia és Antarktisz természeti földrajza. JATEPress, Szeged, 1998.

Balázs Dénes: Ausztrália, Óceánia, Antarktisz. Gondolat, Budapest, 1978.

Regionális természetföldrajzi atlasz Tengerentúli világrészek. (szerk.: Gábris Gyula), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1999.

Nyíregyháza, 2011. június 11.

Dr. Dobány Zoltán
főiskolai docens

Kollokviumi tételek az FDB 1607 Kontinensek földrajza I. (Észak-, Közép- és Dél-Amerika természeti földrajza) című tantárgyhoz

1. Észak-Amerika földrajzi helyzete, tagoltsága, kialakulása, morfológiai egységei
2. Észak-Amerika éghajlata, vízrajza
3. Észak-Amerika természetes növénytakarója, állatvilága, talajai
4. Észak-Amerika tájai: a Kanadai pajzs, az Appalache-hegység
5. Észak-Amerika tájai: a Kordillerák hegylánca, a Sziklás-hegység
6. Észak-Amerika tájai: a Belső-medencesor, a Pacifikus-hegységrendszer
7. Észak-Amerika tájai: a Belső-síkság
8. Közép-Amerika földrajzi helyzete, tagoltsága, kialakulása, felszíne
9. Közép-Amerika éghajlata, vízrajza, növényzete, állatvilága, talajai. Közép- Amerika tájai
10. Dél-Amerika földrajzi helyzete, tagoltsága, kialakulása, felszíne
11. Dél-Amerika éghajlata, vízrajza, természetes növénytakarója, állatvilága, talajai
12. Dél-Amerikai tájai. Dél-Amerika masszívumai
13. Dél-Amerikai tájai: Dél-Amerika alföldjei, medencéi
14. Dél-Amerikai tájai: az Andok
15. Függőleges övezetesség a Kordillerák vidékén
16. Afrika természeti viszonyai (helyzete, felszíne, kialakulása, földtani felépítése, éghajlata
17. Afrika vízrajza, természetes növényzete, állatvilága, talajai Ausztrália természeti földrajza (helyzete, felszíne, kialakulása, földtani felépítése, éghajlata, vízrajza, természetes növényzete, állatvilága, talajai).
18. Afrika nagytájainak természeti földrajza (Dél-Afrika, Kelet-Afrika, Északkelet-Afrika, Egyenlítői-Afrika, Felső-Guinea, Szudán, Szahara, Atlasz-vidék, Szigetek és szigetcsoportok)
19. Ausztrália természeti földrajza (helyzete, felszíne, kialakulása, földtani felépítése, éghajlata
20. Ausztrália vízrajza, természetes növényzete, állatvilága, talajai
21. Ausztrália nagytájainak természetföldrajza (Nyugat-ausztráliai pajzs, Belső-ausztráliai medencerendszer, Kelet-Ausztráliai hegyvidék, Nagy-korallzátony)
22. Óceánia természeti földrajza (Óceánia batimorfológiája, Óceánia szigettípusai, Óceánia éghajlata, a Csendes-óceán tengeráramlásai, Óceánia természetes növényzete és állatvilága, Óceánia szigeteinek természeti földrajzi sajátosságai)

Nyíregyháza, 2011. június 16.

Dr. Dobány Zoltán
főiskolai docens